

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної
академії дизайну і мистецтв
проф. Олександр СОБОЛЄВ

« 16 » грудня 2024 р.

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

**ВАН ВЕЙКЕ «ЗОБРАЖАЛЬНІ ХУДОЖНІ ПРИНЦИПИ
В КИТАЙСЬКОМУ ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ.»**,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 023
«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
(галузь знань 02 – Культура і мистецтво).

Дисертація Ван Вейке «Зображальні художні принципи в китайському образотворчому мистецтві другої половини ХХ – початку ХХІ ст.» виконана на кафедрі методології крос-культурних практик Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Тема дисертації затверджена вченою радою ХДАДМ (протокол № 2 від листопада 2018 року).

У попередній експертизі дисертації, проведеній на розширеному фаховому семінарі кафедр, що реалізують освітньо-наукову програму 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» ХДАДМ, беруть участь двоє рецензентів: КОТЛЯР Євген Олександрович – кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри монументального живопису ХДАДМ; КОВАЛЬОВА Марія Миколаївна – кандидатка мистецтвознавства, доцентка, в.о. завідувача кафедри живопису ХДАДМ.

За результатами аналізу змісту дисертаційного дослідження Ван Вейке, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також враховуючи підсумки публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації, яку проведено на розширеному фаховому семінарі 18 жовтня 2024 р., визначено наступне:

1. Актуальність теми дисертації. Дисертація присвячена дослідженню художніх зображальних принципів у сучасному китайському живописі. Художня самооцінка є невід'ємною частиною китайського академічного мистецтвознавства. Вагоме значення має традиційна зорієнтованість китайського мистецтва на літературно-філософську репрезентацію, яка у випадку із візуальними мистецтвами надає китайським дослідникам більшої чіткості поняттєвого апарату. Певна «філософічність» наукового дискурсу є

природною рисою міркувань про мистецтво, які орієнтовані на пошук універсальних норм. У значній мірі цю тенденцію демонструє інтерпретація образності, як одного із ключових зображальних принципів в китайському образотворенні. Як показує проведене дослідження, для китайських вчених зображальні принципи становлять систему, отже, вони узагальнені та осмислені в універсальному контексті сприйняття мистецтва. Саме цим можна пояснити практичну відсутність досліджень окремих зображальних принципів.

2. Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами академії та кафедри. Дисертація виконана відповідно до планів роботи кафедри методології крос-культурних практик Харківської державної академії дизайну і мистецтв і науковій темі ХДАДМ.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Автором вперше комплексно досліджено проблематику зображальних художніх принципів в китайському образотворчому мистецтві другої половини ХХ – початку ХХІ ст., проаналізовано китайський мистецтвознавчий дискурс з цього питання. Дисертаційне дослідження є актуальним та здійснене самостійно. Наукові гіпотези, висновки й положення наукової новизни, викладені в дисертації, отримані автором особисто та відображають його особистий погляд на підставі як власного художнього досвіду так і критичного аналізу наукового досвіду фахівців, зокрема китайських, що складають основу історіографії дослідження. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, здобувачу належить збір матеріалу та аналіз мистецьких творів.

4. Новизна основних результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що у дисертації вперше введено до наукового обігу значну кількість китайської фахової наукової літератури з проблематики дослідження; визначено основні художні зображальні принципи в еволюції образотворчого мистецтва Китаю зазначеного періоду часу; досліджено та узагальнено формальні та композиційні особливості розвитку художньої мови живопису Китаю другої половини ХХ – початку ХХІ ст. у контексті функціонування системи зображальних принципів; виявлено та проаналізовано зображальні тенденції графічності та полістилізму у контексті образного та стилістичного розвитку живопису Китаю кінця ХІХ – початку ХХІ ст.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Дисертація Ван Вейке містить вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та альбом ілюстрацій. Висновки до кожного розділу дисертації є науково обґрунтованими, а їхній зміст підтверджується наявним аналітичним та візуальним матеріалом (альбом ілюстрацій в додатку). Дослідження завершується загальними висновками, що підсумовують зміст роботи, є логічними та такими, що відображають основні положення й результати дисертаційної роботи. Всі наведені цитування мають коректні посилання в бібліографії, на базі якої авторка також вибудовує аналітику своєї роботи. За структурою, змістом, рівнем виконання, актуальністю, науковою новизною,

оформленням, мовою та стилем дисертація Ван Вейке відповідає вимогам щодо оформлення кваліфікаційних дисертаційних робіт. Обсяг дисертації відповідає нормам, викладеним у «Положенні про порядок присудження наукового ступеня доктора філософії у ХДАДМ». Представлене дослідження не містить академічного плагіату. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів у роботі мають відповідні посилання на джерело з дотриманням встановлених вимог.

Наукові результати та запропоновані авторкою висновки спираються на її самостійні дослідження. Наукові положення дисертації апробовані на 6-ти Всеукраїнських і Міжнародних наукових та науково-практичних конференціях. Публікації за темою в рецензованих наукових виданнях також підтверджують достовірність і наукову новизну отриманих результатів. Об'єкт і предмет дисертації та обрана проблематика відповідають паспорту спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

6. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Увесь обсяг результатів дисертації, включно із аналізом історіографії, бібліографічною частиною та альбомом ілюстрацій, має практичне значення у контексті розвитку сучасних сходознавчих студій. Дисертантом здійснений всебічний аналіз проблематики, що дозволяє застосувати теоретичні узагальнення в науковій, навчальній та художній сферах. Висновки дисертації мають значення для подальшого дослідження проблематики художньої мови китайського образотворчого мистецтва другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

7. Апробація результатів дослідження. Апробація результатів дисертації здійснювалась у вигляді доповідей на Всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях із публікацією тез.: *Колір як зображальний принцип у художній мові китайського живопису: підходи та моделі репрезентації*. *Культура України* : зб. наук. пр. / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В. Шейка. Харків : ХДАК, 2022. Вип. 77. 116 с. 73-81; *Західні дослідження проблеми художнього мови китайського живопису в жанрі пейзаж. 1940-2010-ті рр.* Всеукраїнська наукова конференція «Актуальні питання мистецтвознавства: сучасність і перспективи (постать мистця у векторі сучасних художніх трансформацій: український вимір)». Збірник статей. 15 листопада 2019 р., ХДАДМ. Харків, 2019. 144 с. (укр., англ. мов.). С. 9-11; *Образність як зображальний принцип у дослідженнях образотворчого мистецтва Китаю другої половини ХХ — початку ХХІ ст.* *Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття* : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 19–20 травня 2022 р. / За ред. проф. В. М. Шейка та ін. Харків : ХДАК, 2022. 304 с. С. 289-290; *Зображальні принципи як елементи композиційної мови художнього твору в сучасному живописі Китаю*. *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку* : матер. міжнар. наук. конф. (17–18 листопада 2022 р.) / Під ред. доц. Н. Рябухи та ін. Харків : ХДАК, 2022. 476 с. С. 541-452; *Композиція в системі зображальних принципів китайського образотворчого*

мистецтва другої половини ХХ – початку ХХІ ст. / Тези ІV Міжнародної наукової конференції «Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології» (Національна академія мистецтв України, Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України, Інститут культурології НАМ України, Зеленогурський університет (Польща), Київ, 16–17 листопада 2022 року, 167 с., с. 43-45. *Колір як зображальний принцип у художній мові китайського живопису: підходи та моделі репрезентації*. Десяті Платонівські читання : тези доповідей Міжнародної наукової конференції (Київ, 2022). Львів-Торунь : Liha-Pres, 2022. С.155-156.

8. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та захищених за темою дисертації. Основні результати дисертації були оприлюднені в 4-х наукових публікаціях: 3 — у фахових виданнях, що включені до переліку МОН України, 1 – розділ у колективній сходовознавчій монографії, 6 — у збірниках матеріалів і тез наукових конференцій.

Список наукових праць, в яких опубліковані основні результати дисертації (фахові видання, включені до категорії «Б» МОН України):

1. Художня мова китайського пейзажного живопису кінця ХІХ – ХХ ст.: західна дослідницька традиція (1940–2010-ті рр.). *Актуальні питання гуманітарних наук. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020, Вип 29, том 5, 2020, 66-74 / DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209705>

2. Категорія образності в дослідженнях образотворчого мистецтва Китаю другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: китайський мистецтвознавчий дискурс. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* : зб. наук. пр. / за ред. Є. Котляра. Харків: ХДАДМ, 2022 (1), 109-118 / DOI: <https://doi.org/10.33625/visnik2022.01.107>

3. *Зображальні принципи у системі формальних рішень: межі репрезентації у сучасному живописі Китаю*. Вісник Львівської національної академії мистецтв, 2023, (50), 59-70 / DOI: <https://doi.org/10.37131/2524-0943-2023-50-1-8>

4. *Розділ у колективній сходовознавчій монографії* : Composition as a system of imagery principles in modern chinese painting. In: Art in the focus of theoretical studies: Eastern Ukraine / ed. by Prof. Zoya Alfiorova. Kharkiv: KSADA, 2022, 79-92.

Публікації, які додатково відображають наукові результати дисертації:

1. Колір як зображальний принцип у художній мові китайського живопису: підходи та моделі репрезентації. *Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури* ; за заг. ред. В. Шейка. Харків : ХДАК, 2022. Вип. 77. 116 с. 73-81 / <https://doi.org/10.31516/2410-5325.077.09>

2. Західні дослідження проблеми художнього мови китайського живопису в жанрі пейзаж. 1940-2010-ті рр. *Всеукраїнська наукова конференція «Актуальні питання мистецтвознавства: сучасність і перспективи (постать мистця у векторі сучасних художніх трансформацій: український вимір)»*. Збірник статей. 15 листопада 2019 р., ХДАДМ. Харків, 2019. 144 с. (укр., англ. мов.). С. 9-11.

3. Образність як зображальний принцип у дослідженнях образотворчого мистецтва Китаю другої половини ХХ — початку ХХІ ст. *Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 19–20 травня 2022 р.* / За ред. проф. В. М. Шейка та ін. Харків : ХДАК, 2022. 304 с. С. 289-290.

4. Зображальні принципи як елементи композиційної мови художнього твору в сучасному живописі Китаю. *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф.* (17–18 листопада 2022 р.) / Під ред. доц. Н. Рябухи та ін. Харків : ХДАК, 2022. 476 с. С. 541-452.

5. Композиція в системі зображальних принципів китайського образотворчого мистецтва другої половини ХХ – початку ХХІ ст. / *Тези ІV Міжнародної наукової конференції «Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології»* (Національна академія мистецтв України, Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України, Інститут культурології НАМ України, Зеленогурський університет (Польща), Київ, 16–17 листопада 2022 року, 167 с., с. 43-45.

6. Колір як зображальний принцип у художній мові китайського живопису: підходи та моделі репрезентації. *Десяті Платонівські читання : тези доповідей Міжнародної наукової конференції* (Київ, 2022). Львів-Торунь : Liha-Pres, 2022. 248 с. С. 155-156 / DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-70>

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дослідження Ван Вейке на тему «Зображальні художні принципи в китайському образотворчому мистецтві другої половини ХХ – початку ХХІ ст.», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», галузі знань 02 «Культура і мистецтво».
2. Вважати, що за актуальністю, проблематикою, змістом, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дослідження дисертація Ван Вейке «Зображальні художні принципи в китайському образотворчому мистецтві другої половини ХХ – початку ХХІ ст.» повністю відповідає науковому профілю спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних

зкладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 19 травня 2023 р. № 502), та пункту 11 Порядку присудження ступеня з присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами Постанови КМУ № 502 від 19 травня).

3. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій та апробацій дослідження, а також за результатами публічної презентації наукових результатів дисертації рекомендувати дисертацію Ван Вейке на тему **«Зображальні художні принципи в китайському образотворчому мистецтві другої половини ХХ – початку ХХІ ст.»**, за спеціальністю 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВА

розширеного фахового семінару:

кандидат мистецтвознавства, доцент,

Вячеслав Шуліка

«16» грудня 2024 року